

Drevviken-Långsjön och dess fiskevårdsförening genom tiderna

För två miljarder år sedan under den s k Svekofenniska bergskedjeutvecklingen började Tyresös landskap ta form. Tänk om vulkanutbrotten, jordbävningarna och istiderna hade åstadkommit en bredare spricka i jordskorpan då hade kanske Drevviken - Långsjön idag varit en innerskärgård till Östersjön, och man här kunnat fiska såväl lax som torsk och strömming

Men nu är det som det är, och det verkar som om medlemmarna i Drevviken - Långsjöns fiskevårdsförening är nöjda med det nuvarande fiskebeståndet. Fast man skulle nog ibland önska att det nappade litet oftare.

Gammal är äldst

Hur Drevviken-Långsjöns och Gudöans vattenvägar under århundradenas gång har sett ut är svårt att veta. Men ett är då säkert för redan på järnåldern färdades man hit i båtarkoster. Det vittnar bland annat gravfälten om, från den yngre och äldre järnåldern under vendeltiden (ca 550 - 800 år e Kr), vid Fornudden intill Drevviken och Näsby vid Gudöån.

När istiden för 10 000 år sedan drog sig tillbaka låg Tyresö 150 meter under havet. Idag 30 - 50 meter över havet,

Drevviken i sin tur ligger 16 meter ö h, 6 kvadratkilometers areal och är 15,4 meter djup, och har tillflöden från Magelungen och Flaten och avrinner genom Tyresöån till Kalvfjärden.

Så nog ryms här fiskar och kräftor, vars bestånd måste odlas och mångfaldigas tyckte några fiskefantaster och bildade Drevvikens fiskevårdsförening **år 1931**, som några år senare kom att omfatta även Långsjön.

Områdena runt sjöarna befolkas

Redan 1907 bildade kapitalägarna i Bergslagen (Sala) C A Nyberg och Hammersta gård på Södertörn ett tomtaktiebolag, som fick det säljande namnet Mellersta Stockholms Egnahems AB. Bolaget köpte stora lantegendomar för avstyckning av tomter för egna hem eller sommarstugor. Naturskönheten kring Drevviken och närheten till Stockholm var ett säljande argument i annonseringen i pressen.

Fast problemet för de nya ägarna att ta sig ut till sina hem måste lösas, för några vägar fanns inte. Från Slussen till Enskede, landsvägskjuts till Sköndalsbro, därifrån "ångbåt", alternativt tåg till Drevvikens station (Nynäsbanan) och motorbåt till Vändelsö. Så stod det i annonsen.

Drevviken I och II i trafik

På 1910-talet och fram till 1937 trafikerades Drevviken av dessa båtar. Det var den motordrivna slupen "Råknäs" (fd Ytterby), som år 1909 köptes för 7.334 kronor av Vändelsö-Gudö egnahemsförening och dess trafikförening och fick namnet Drevviken I. Den var utrustad med en encylindrig tändkulemotor. Första turen startade kl 5.20 från Vändelsö Gård och den sista kl 20.15. Från början var priset för en resa 5 öre och

höjdes på 30-talet till 15 öre. Båtarna höll sig med s k "hoppilandskalle" En var Bertil Widholm och en annan hette Skantz, båda från Sofieberg.

Båtarna angjorde bryggorna vid Drevvikens station, Norrby, Dalen, Vändelsö gård, Kullen, Viken (Kumla Herrgård), Näset, Hanviken och Sköndalsbro.

Båttrafiken minskade från 1934 och upphörde helt 1937, då buss-trafiken definitivt hade tagit över. Det ryktas om att en av Drevviksbåtarna sjönk i Hanviksviken. Så den som har äventyrlusta och är intresserad kan ju dyka där och leta efter vraket och berätta om ryktet talar sant?

Före den reguljära båttrafiken var det handlaren vid Dalens brygga, som rodde ut och hämtade trafikanterna från stan vid Drevvikens Station.

Drevviken-Långsjöns fiskevårdsförening växer till

Vartefter lantegendomarna styckades upp växte befolkningen runt sjöarna och många var intresserade av att fiska. Naturligtvis var det åter igen eldsjälarna som 1931 bildade föreningen, bland andra Lindberg från Gudö som blev den första kassaförvaltaren. Bokslutet då löd på 41,18 kronor. Jämför man det med be- hållningen 1980, som var över 40.000 kronor, så är det en enorm skillnad.

Drevviken I, skeppare var August Norrbäck och biljettpriset var 5 öre. Bilden utlånad av Gunnel Ilonen.

Medlemsantalet hade vuxit oerhört. År 1959 hade man störst antal medlemmar 1098 st. De tidigare tio åren hade medlemsantalet hållit sig runt 600. På årsmötet då infördes en begränsning till 1200. År 2002 var medlemsantalet 746 st.

En fiskevårdsförening måste ju ha en ekonomi. Därför infördes fiskekortet, som från början erhöles för den mycket blygsamma avgiften av 2 kronor. 1980 kostade det 30 och idag 150 kronor. Den viktigaste uppgiften hade kassören, som skickade ut fiskekortet till medlemmarna. Senare ett antal år ombesörjde Fiskarnas Redskapshandel på St Paulsgatan det. Idag ligger uppdraget på kassören igen. Sedan 1960 och fram på 80-talet var eldsjälén Gunnar Uppling kassör. Numera har Leif Wågensand det hedersamma uppdraget. Åren 1971 - 1983 hade föreningen en populär ordförande i Kjell Brolund. Samtliga kumla- eller trollbäckbor.

Uppskattade aktiviteter för fiskevattnet och för fritidsfiskarna

Visst, det är bra att ha en sådan aktiv fiskevårdsförening, som värnar om våra fiskevatten och som

tagit kontakt med övriga ägare av vatten, gjort upp kontrakt bl a med Stockholm stad, som berör bl a Skrubbasidan. Du som fiskar vet väl så klart att här får man inte använda nät.

Föreningen har inte mindre än 9 plikttrogna tillsyningsmän, som skarpögda bevakar så att "fiske-reglerna" inte överskrids. Sedan 1931 har sjöarna övervakats av, för många äldre trollbäcksbör kända namn som, *Collin, K Andersson, Tammert, Lexander* samt *Ragnar Roth* som var den, som längst fungerat som tillsyningsman.

Problemet med **vass**, som vi har idag, hade man också år 1960 i Drevviken. Styrelsen utsåg då en kommitté med *Ragnar Roth, Folke Willix* och *Tage Janå*, som fick i uppdrag att tackla problemet, som resulterade i att samtliga kommuner runt sjön ställde upp med bidrag till det stora och kostsamma arbetet med **vassbekämpningen**, som kunde påbörjas 1962.

17 000 kvadratmeter skulle besprutas med fragulan. Arbetet tog flera år eftersom vassen bara kunde besprutas i september, då den mognat. Resultatet blev rätt lyckat.

Gös ja, men se kräftor är gott

Under årens lopp har man planterat ut fiskyngel bl a gös, men det var ett tag sedan. Det berättas att när föreningen bildades fanns det ett gott bestånd av kräfta, men i början på 40-talet slogs det ut av pesten. 1945 planterade man ut 75 tjog, men pesten tog dem. 1956 planterades ut 900 tjog kräftor (18 000) men även dem tog pesten. 1969 stod hoppet till den amerikanska "pest-immuna" signalkräftan, som på klorna har en vit fläck, därav namnet.

Genom goda förbindelser med Lantbruksnämnden och Hushållningssällskapet i Stockholms län fick vår förening köpa 1000 st, varav 800 sattes ut i Drevviken och 200 fick Länna Gårds fiskevårdsförening överta. Första åren var det en dålig tillväxt, men 1972 sattes 2000 ungar ut i Drevviken. 1973 var det Långsjöns tur, och 1974 fick Drevviken ytterligare 1000 ungar. Som vi vet, så har detta idoga arbete med utplantering och provfiske lyckats. För år 2002 lottades totalt 60 medlemmar ut till kräftfiske. Utlämningsställe av håvar sker vid klubbstugan vid Kumlabadet, 15 fiskande per tillfälle. Totalt togs 5 700 godkända kräftor upp. Här utöver har ett 60-tal håvfiske sålts å 250kr/fis-

kande. Dessa fisken är förlagda till Stockholms vatten, Gudöa och Långsjön.

Årliga medlemsaktiviteter är:

Pimpeltävling i februari

Angeltävling i mars

Årsmöte i mars

Medlemsmöte i maj

Gösracet i juni

Metartävling i augusti

Startavgift per tävling är 40 kr

för vuxen /under 18 år 20 kr.

Föreningens klubbmästare tillika husfogde *Gunnar Hellbom* lockar ofta med något gott tilltugg efter tävlingarna.

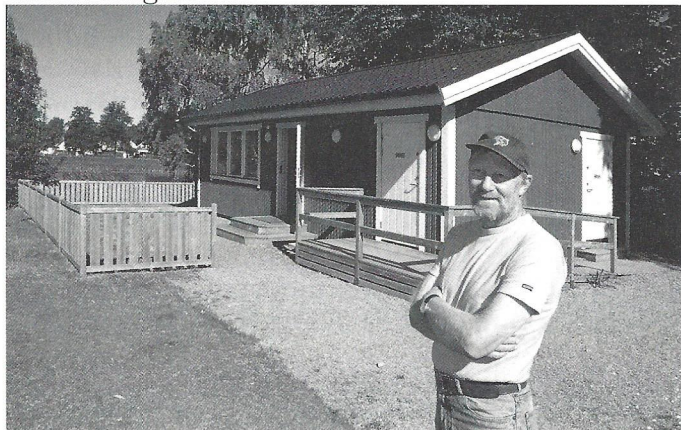
Föreningens lilla Slott Sjöstugan

Det hände i början på 70-talet, som *Ragnar Roth* hjälpte föreningen att få möjlighet att disponera en liten stuga vid Stenbadet (Kumlabadet).

Kommunen hade köpt in fastigheten av tidigare ägaren *Ulla Lindström*, som bodde kvar i huvudbyggnaden.

Den lilla stugan vid strandkanten var idealisk för sammanträden. Grannen Ulla var till stor hjälp och en välsedd gäst i stugan.

Men idag är Kumlabadet omplanerat och föreningen har fått uppföra en ny liten sjöstuga, röd med vita knutar och panoramafönster ut emot sjön. Med förenade frivilliga krafter och donationer från medlemmar har man fått stugan klar. *Vilken styrelse, vilka medlemmar - fantastiska.* Alla snickerier har klubbmästaren *Gunnar Hellbom*, som i det civila är snickare, gjort. Kommun bidrar med el och vatten och har installerat en handikappvänlig toilett på kortsidan av stugan.

Gunnar Hellbom framför den nya sjöstugan.

Tomten till badet en gåva till Tyresö kommun

Kommunen är numera ägare till marken till badet. Det får vi tacka **vår** Trollbäckens Egnahemsförening för. Föreningen skänkte marken till Tyresö Kommun den 21 mars 1954. och den 30 december samma år klubbade kommunfullmäktiges ordförande *Gunnar Gyllnert* igenom det enhälliga beslutet att ta emot gåvan.

Två aktiva ordföranden i tiden

En pådrivade "stugkraft" var dåvarande ordföranden *Stig Josefsson*, som nu återvänt till sitt Blekinge, för att njuta sitt otium vilket han verkligen förtjänar.

Stort tack till honom för hans mångåriga insatser.

Lyckligt nog för föreningen har Stig blivit ersatt av en duktig kvinna, *Yvonne Willix-Pettersson*, Sköndal, som hälsar Dig välkommen till en härlig fiskeupplevelse i Drevviken och Långsjön. Medlemmarna hoppas att få behålla henne länge.

Sjöstugan är öppen för medlemmar 1:a tisdagen i varje månad från kl 19.00. Ej helger.

Vill du veta mera kan du besöka Sjöstugan, som jag har gjort, läsa föreningens hela historia och se en kavalkad av bilder på glada fritidsfiskare och stora härliga fiskar, ett material som sammanställts av *Gunnar Uppling*.

Och, självklart så har väl alla ni som fiskar i våra vatten fiskekort!

Berit Brandinge

Kassören Gunnar Uppling avnjuter soppköket.

Kjell Brolund, ordförande mellan 1971-1983. Av minen att döma var fångsten helt under isen...

Se även bilderna på sidan 10.

Källor:

Södra Drevviken, T Bolander
Tyresö Kulturhist miljöer, Bengt Bratt

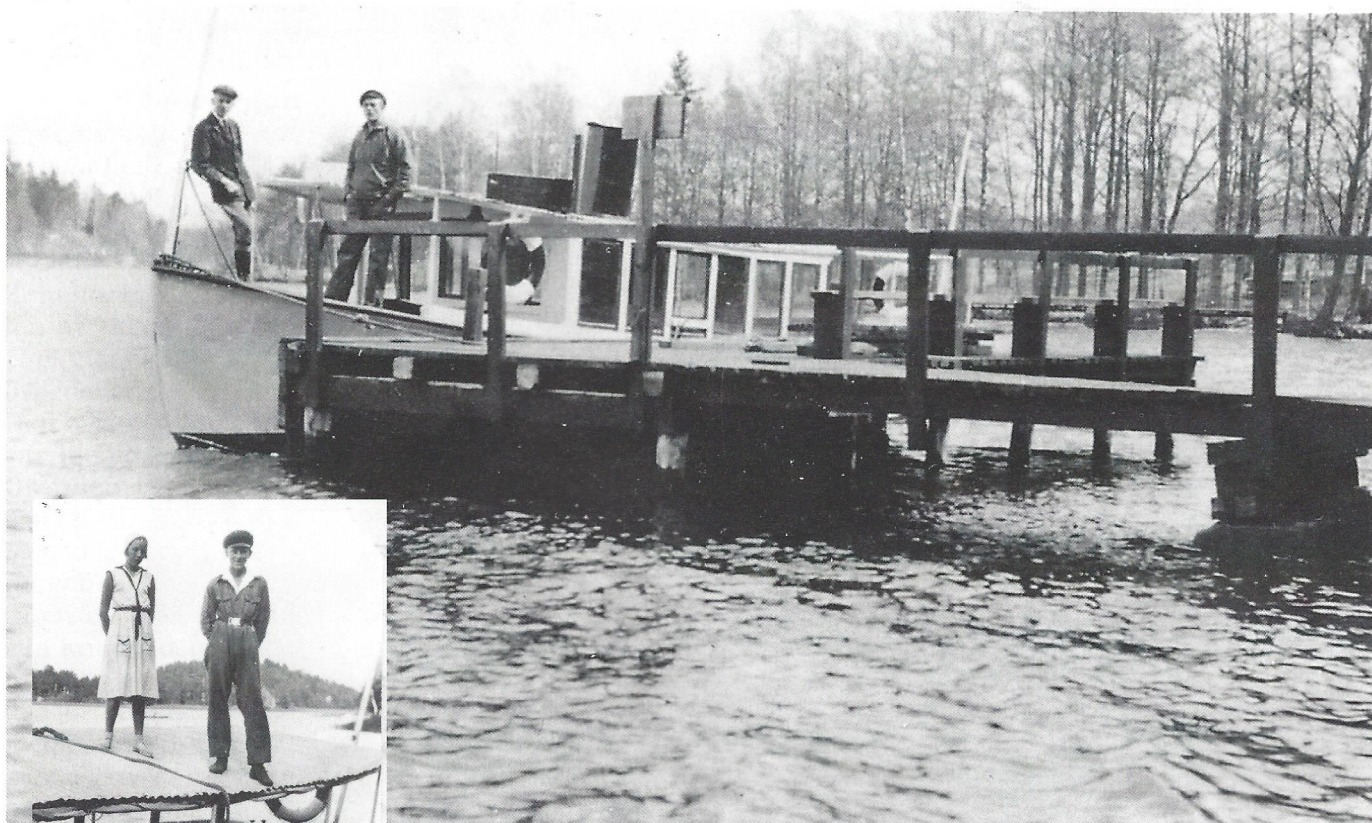
Gunnar Hammarlunds Trädgårdstjänst AB

Vi fixar allt för Din trädgård

Vendelsövägen 39, 135 51 Tyresö
Telefon 712 07 91, fax 742 19 10
gunnar.hammarlund@telia.com

*Din NYA
handelsträdgård
mitt i Trollbäcken!*

**Öppet: Vardagar 9 - 18
Lör - sön 10 - 15**

Stora bilden: Drefviken I med plats för 46 passagerare

Lilla bilden: Ynglingen och tillika hoppilandkallen heter Bertil Widholm. Här har han lyckats locka upp en fager sommargäst från Vendelsö gård på båttaket.

RÖR AB

ALLT INOM VVS
VÄRME-PANNOR
SERVICE, VATTENINST.

Auktoriserad
VVS-installatör

Radiovägen 9 A, 135 48 Tyresö
Tel 08-798 88 66
Mobil 0708-98 88 66, 0708-98 88 67
Epost: perlato@telia.com

MinBils Verkstad

Nu i Petterboda!
Infarten t.v om
Palms trä.

Ove Johansson

08-798 40 64
070-356 01 70

30 år med
AUDI, VW, SEAT & SKODA